

## AİLE KURULURKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN ESASLAR

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

**“İçinizden kendileri ile huzura kavuşacağınız eşler yaratıp aranızda sevgi ve rahmet var etmesi, O'nun varlığının belgelerindendir. Bunda düşünenler için dersler vardır.”** (Rum, 30/21)

Yaratılışı gereği sosyal bir varlık olan insan için toplumsal hayat ne kadar önemli ve gerekli ise, bir toplum için de o toplumun çekirdeğini oluşturan, aile kurumu o kadar hayati bir öneme sahiptir. Aile bu niteliğiyle toplumlarda kültürel kimliğin, insani değerlerin ve tarihi sürekliliğin koruyucusu ve aktarıcısı olan bir kurumdur.

Bugün bireysel, sosyal ya da küresel boyutta yaşanan bütün sıkıntıların ya da güzelliklerin aile kurumuyla güçlü bir ilişkisinin olduğu ortadadır, apaçıktır. Mü'mince bir duruşun ve Müslümanca bir hayatın inşası için en öncelikli tavır, Sevgili Peygamberimizin ortaya koyduğu aile değerlerini örnek almaktır. Böylece, daha iyi bir hayat için muhtaç olduğumuz temel değerler öncelikle ailede hayat bulacak, oradan da topluma ve bütün dünyaya huzur katacaktır.

“Ailenin, nesli muhafaza etmek gibi önemli ve vazgeçilmez bir işlevi vardır. Ailenin nesli muhafaza etme bilinciyle kurulduğu toplumlar, gelişmiş ve medenî toplumlardır. Çünkü insani ve vicdani değerler ancak bu tür bir aile ortamında doğup gelişir ve bir sonraki kuşağa aktarılır. Dine, hayata, topluma ve insanın var oluşuna dair sağlıklı bir zihniyet, aileden başka hiçbir ictimai kurum veya kuruluştaki doğup gelişemez. Güçlü toplum, güçlü aile bağları ile kurulur. Huzurlu toplum, ancak aile huzuruyla kurulur.”

İslamın öngördüğü kutsal bir bağ olan evlilik, aile kurumunu oluşturan, karı-koca arasındaki hayat müşterekliğinin adıdır. Yüce Allah, insanın soyunun korunması ve devamı için, yeryüzünün imarı ve gelişimi için evliliği yasalaştırmıştır.

Aile toplumun çekirdeğidir. Aileler birleşerek toplumları meydana getirir. Bu çekirdek topluluk her çeşit faziletin kaynağıdır. Sağlıklı nesiller bu yuvada yetişir.

Çocuk, yaratılışla ilgili gelişmesini de ahlâk ve terbiyesini de önce buradan alır. İnsan sevgisinin kaynağı da ailedir. Bir milletin sahip olduğu bütün özellikleri bir ailede görmek mümkündür. Bir toplulukta aile ne kadar sağlam temellere oturur ise o aileden meydana gelen toplum, o nisbetle sağlam yapıya sahip olmuş olur. Bunun içindir ki dinimiz aileye büyük önem vermiştir.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا

**Allah, evlerinizi sizin için bir huzur ve sükûn yeri yaptı. (Nahl, 16/80)**

Aile nikahla kurulur. Evlilik olmadan, evlilik sözleşmesi yapılmadan aile kurulmaz. Bunun için dinimiz evlenmeyi teşvik etmiştir.

وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

**Aranızdaki bekârları, kölelerinizden ve cariyelerinizden elverişli olanları evlendirin. Eğer bunlar fakir iseler, Allah kendi lütfu ile onları zenginleştirir. Allah, (lütfu) ge niş olan ve (her şeyi) bilendir. (Nur, 24/32)**

Peygamberler evlenerek topluma örnek olmuşlardır:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً

Andolsun senden önce de peygamberler gönderdik ve onlara da eşler ve çocuklar verdik. (Rad, 13/38)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّمَ): أَرْبَعٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ: الْحَيَاءُ، وَالتَّعَطُّرُ، وَالنِّكَاحُ، وَالسَّوَالُكُ

Rasulullah (s.a.v) buyurdular ki: Dört şey vardır, bunlar geçmiş peygamberlerin sün netlerindendir: Haya, koku sürünme, evlenme, misvak kullanma. (Tirmizî, Nikah 1,1080)

Hz. Aişe'nin naklettiği bir hadiste şöyle buyurulmuştur:

عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّمَ) " النِّكَاحُ مِنْ سُنَّتِي فَمَنْ لَمْ يَعْمَلْ بِسُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي وَتَزَوَّجُوا فَإِنِّي مُكَاتِرٌ بِكُمْ الْأَمَمَ وَمَنْ كَانَ ذَا طَوْلٍ فَلْيَنْكِحْ وَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَعَلَيْهِ بِالصَّيَّامِ فَإِنَّ الصَّوْمَ لَهُ وَجَاءٌ "

Nikah benim sünnetimdir. Kim benim sünnetimden yüz çevirirse, benden değildir. Evleniniz. Çünkü ben kıyamet gününde diğer ümmetlere karşı sizin çoğunluğunuzla övüneceğim. Kimin evlenmeye gücü yeterse evlensin evlenme gücü bulunmayan da oruca devam etsin. Çünkü oruç onun için (harama karşı) bir kalkandır. (İbn Mace, Nikah, 1/1919)

İslam'da ruhbanlık yoktur. Her konuda olduğu gibi evlilik konusunda da İslâm fıtrata uygun hükümler getirmiştir. Şu hadis bunu açık ve net bir şekilde ortaya koymaktadır:

Hz. Enes (r.a) anlatıyor: Hz. Peygamber (a.s)'in eşlerinin hâne-i saâdetlerine bir grup erkek gelerek Rasulullah (a.s)'ın (evdeki) ibadetinden sordular. Kendilerine sordukları husus açıklanınca sanki bunu az bularak:

"Rasulullah (a.s) kim, biz kimiz? Allah O'nun geçmiş ve gelecek bütün günahlarını affetmiştir (bu sebeple O'na az ibadet de yeter) dediler. İçlerinden biri: "Ben artık hayatım boyunca her gece namaz kılacağım" dedi. İkincisi: "Ben de hayatımca hep oruç tutacağım, hiç bir gün terk etmeyeceğim" dedi. Üçüncüsü de: "Kadınları ebediyen terk edip, onlara hiç temas etmeyeceğim" dedi. (Bilâhare durumdan haberdar olan) Hz. Peygamber (a.s) onları bularak:

"Sizler böyle böyle söylemişsiniz. Halbuki Allah'a yemin olsun Allah'tan en çok korkanınız ve yasaklarından en ziyade kaçınanınız benim. Fakat buna rağmen, bazen oruç tutar, bazen yerim; namaz kılarım, uyurum da; kadınlarla beraber de olurum. (Benim sünnetim budur), kim sünnetimi beğenmezse benden değildir" buyurdu. (Buhârî, Nikah 1; Müslim, Nikah 5, (1401); Nesâî, Nikah 4, (6, 60)).

Evet, aile nikah ile kurulur, evlenmeyen kimse bu kurumdan yoksun kalır. Evlen memeyi ve aile kurmamayı fazilet saymak yanlıştır, Peygamberimizin sünnetine aykırıdır. Nikah, her ne kadar medenî bir sözleşme ise de bir yönü ile ibadettir.

Evlilik kişiyi haramlardan korur. Pek çok kötülöklere karşı en önleyici vasıta ailedir. Peygamberimiz (s.a.v.) buyuruyor ki:

يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنْ اسْتَطَاعَ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّهُ أَغْضُ لِلْبَصَرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ

Gençler, içinizden evlenmeye gücü yeten evlensin. Zira evlenmek gözü (haramdan) daha çok yumdurucu, iffeti daha çok koruyucudur. Gücü yetmeyen ise oruç tutsun, çünkü orucun şehveti kıran bir özelliği vardır. (Buhârî, Nikah, 3/4678) Bir başka hadisi şerif de mealen şöyledir:

“Kul evlendiği vakit dininin yarısını tamamlamış olur. Artık geri kalan yarısında da Allah'a karşı gelmekten kaçınınsın.”(et-Tergib, Beyrut, 1968, 3/42)

### EŞ SEÇİMİNDE İSLÂMÎ ESASLARIN BELİRLEYİCİ OLMASI GEREKİR

Çünkü bu, geçici bir süre için bir araya gelme değil, çoğunlukla ölüme kadar devam edecek bir sözleşmedir. Eşler birbirlerinde bu kurumun devamını sağlayacak özel likleri aramalıdır. Canım ne olacak evlenmek helal ise ayrılmak da helaldir deyip ge rekli araştırmayı yapmadan karar vermek, sonunda pişmanlık duymaya sebep olur.

Peygamberimiz bu konuda bir uyarıda bulunuyor ve eşlerde tercih edilmesinde ya rar olan özelliğe dikkatimizi çekiyor. Şöyle buyuruyor:

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّمَ): تَنْكِحُ الْمَرْأَةَ لَارْبَعِ خِصَالٍ: لِمَالِهَا، وَلِحَسْبِهَا، وَلِجَمَالِهَا، وَلِدِينِهَا. فَاتَّقِرْ بِذَاتِ الدِّينِ، تَرَبُّتٌ يَدَاكَ.

Ebu Hureyre (r.a) anlatıyor: "Rasulullah (a.s) buyurdular ki: "Kadın dört hasleti için nikahlanır: Malı için, nesebi (asaleti) için, güzelliği için, dini için. Sen dindar olanı seç de huzur bul. (Buhârî, Nikah 15; Müslim, Rada 53, (1466); Ebu Davud, Nikah 2, (2047)

Peygamberimiz kadını, bu dört özellikten herhangi birisi ile nikah etmenin mübah olduğunu, ancak dindar olan kadının tercih edilmesini tavsiye ediyor. Çünkü Kur'an-ı Kerim, bu özelliğe çok önem veriyor. Peygamberimize sordular: “Ey Allah'ın Resûlü! Kızlarımız kölelerimizle evlenebilecekler midir?” Bunun üzerine şu ayeti kerime nazil oldu:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

Ey insanlar! Biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki, Allah katında en değerli olanınız O'ndan en çok korkanınızdır. Şüphesiz Allah bilendir ve her şeyden haberdardır. (Hucurat, 49/13)

Elbette Allah katında üstün bir değeri olan kimse, diğerlerine tercih edilir ve edilmelidir. Böyle davranan kimse pişman olmaz. Dindar olan kadın, kocasının malını korur, israftan sakınır. Çocuklarının terbiyeleri ile ilgilenir, onları da dinlerine bağlı olarak yetiştirir. Bu ise aileye huzur getirir. Bunun içindir ki Peygamberimiz:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّمَ): الدُّنْيَا مَتَاعٌ، وَخَيْرُ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ

Rasulullah (a.s) buyurdular ki: "Dünya bir meta'dır. Dünya metanın en hayırlısı salih kadındır." (Müslim, Rada 64, (1467); Nesaî, Nikah 15, (6, 69) buyurmuştur.

Bir başka hadis-i şerif ise şöyledir:

عَنْ النَّبِيِّ (صَلَّمَ) أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ مَا اسْتَفَادَ الْمُؤْمِنُ بَعْدَ تَقْوَى اللَّهِ خَيْرًا لَهُ مِنْ زَوْجَةٍ صَالِحَةٍ إِنْ أَمَرَهَا أَطَاعَتْهُ وَإِنْ نَظَرَ إِلَيْهَا سَرَّتْهُ وَإِنْ أَقْسَمَ عَلَيْهَا أَبْرَأَتْهُ وَإِنْ غَابَ عَنْهَا نَصَحَتْهُ فِي نَفْسِهَا وَمَالِهِ

**İnanmış bir kişi Allah Teala'nın emirlerine sarılıp yasaklarından kaçındıktan sonra salih bir kadından daha hayırlı hiçbir şey elde etmiş olamaz. (Çünkü iyi bir kadın) Eşinin söylediğini tutar, yüzüne bakarsa gönlü açılır, karısı(nın bir şeyi yapması veya yapmaması) üzerine yemin ederse yeminini yerine getirir. Eşinin bulunmadığı zamanda ona ve malına hıyanet etmez. (İbn Mace, Nikah, 5/1847)**

## **AİLENİN KURULUŞUNDA TEMEL DÜŞÜNCE RIZÂ-İ İLÂHÎ OLMALIDIR**

Ailede huzuru yaşamanın yolu, Peygamberimizin gösterdiği değerleri ailede hâkim kılmakla mümkündür

Teknoloji, zaman ve mekân, ne kadar değişirse değişsin esasında insanın aileye duyduğu ihtiyaç ve ailede huzuru temin edecek değerler aynı kıymet ve önemde varlığını devam ettirmektedir. Peygamber Efendimiz tüm aile fertlerine daima merhametle, adaletle, iyilikle, güzellikle davranmış bütün ilişkilerinde insan onuruna saygıyı esas almıştır. Allah Resulü, ailesine karşı insanlığın en şefkatli ve aile değerlerine en bağlı olanıdır. Dolayısıyla bugün aileyi korumanın ve güçlendirmenin, ailede huzuru yaşamanın yolu, Peygamber efendimizin gösterdiği değerleri ailede hâkim kılmakla mümkündür."

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالَكُمْ وَلَا أَوْلَادَكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

**Ey İnananlar! Mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah'ı anmaktan alıkoymasın. Kim bunu yaparsa işte onlar ziyana uğrayanlardır. (Münafıkun, 63/9)**

Mutlu bir evliliğin ve huzurlu bir yuvanın kurulması için en temel ilkelerden biri mal davası ile evliliği zorlaştırmaktan kaçınmak ve kolaylaştırma prensibini düstur edinmektir. Lükse kaçan, aşırı bir şekilde israf boyutlarını aşan ve sadece insanların beğenisini kazanmak için gerçekleştirilmek istenen evlilikler ise kişilere ağır külfetler getirmektedir. İslam Dini her hususta olduğu gibi ailenin kurulması esnasında da mutedil olmayı, insanları maddi ve manevi sıkıntıya sokucu davranışları sergilememeyi bizlerden istemektedir. Çünkü zor ve külfetli evlilikler hayır ve mutluluk getirmemekte ve çoğu zaman da süreklilik arz etmemektedir. Zira külfet ve masraf mutluluk veren şeyler değildir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ  
( ) إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

## **AİLE KURULURKEN KARŞILIKLI HAK VE GÖREVLERİN BİLİNMESİ GEREKİR**

Kur'an-ı Kerim'de: وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ

**Erkeklerin kadınlar üzerindeki hakları gibi kadınların da erkekler üzerinde birtakım iyi davranışa dayalı hakları vardır. (Bakara, 2/228) buyurulmuştur.**

Peygamberimiz de şöyle buyurmuştur:

أَلَا إِنَّ لَكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ حَقًّا، وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا. فَحَقُّكُمْ عَلَيْهِنَّ أَنْ لَا يُوطِئْنَ فَرْشَكُمْ مِنْ تَكْرَهُونَ، وَلَا يَأْذَنَنَّ فِي بُيُوتِكُمْ لِمَنْ تَكْرَهُونَ، أَلَا وَحَقُّهُنَّ عَلَيْكُمْ أَنْ تُحْسِنُوا إِلَيْهِنَّ فِي كِسْوَتِهِنَّ وَطَعَامِهِنَّ

**"Bilesiniz, kadınlarınız üzerinde hakkınız var, kadınlarınızın da sizin üzerinizde hakkı var. Onlar üzerindeki hakkınız, yatağınızı istemediklerinize çiğnetmemeleridir.**

**İstemediklerinizi evlerinize almamalarıdır. Bilesiniz onların sizin üzerinizdeki hakları, onlara giyecek ve yiyeceklerinde iyi davranmanızdır."** (Tirmizî, Tefsîr Tevbe, (3087)

Peygamberimiz Veda Hacci'nda bir konuşma yapmış, önemli konulara temas etmiştir. Hadis ve tarih kitaplarında yer alan bu konuşmanın bir bölümünü karı-koca haklarına ayırmış ve şöyle buyurmuştur :

**Ey insanlar! Kadınların haklarına riayet etmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı size tavsiye ederim. Siz kadınları Allah emaneti olarak aldınız. Onların iffet ve ismetlerini Allah adına söz vererek helal edindiniz. Sizin kadınlar üzerinde haklarınız, onların da sizin üzerinizde hakları vardır.** (Tirmizî, Tefsîr Tevbe, (3087)

عَنْ حَكِيمِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْقُسَيْرِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا حَقُّ زَوْجَةِ أَحَدِنَا عَلَيْهِ قَالَ " أَنْ تُطْعِمَهَا إِذَا طَعِمْتَ وَتَكْسُوَهَا إِذَا اكْتَسَبْتَ - أَوْ اكْتَسَبَتْ - وَلَا تَضْرِبَ الْوَجْهَ وَلَا تُقَبِّحَ وَلَا تَهْجُرَ إِلَّا فِي الْبَيْتِ "

Muaviye b. Hayde'den rivayet olunduğuna göre şöyle demiştir: Ya Rasulallah kadınları mızın bizim üzerimizdeki hakkı nedir.? Dedim. **Yediğin gibi onu da yedirmen, giydiğin gibi onu da giydirmen, yüzüne vurmaman, onu kötülememen, bir de darılıp ayrı yatmaya mecbur kaldığında onu ancak ev için de yapmandır.** (Ebu Davut, Nikah, 12)

Evlenme sırasında erkeğin kadına ödediği veya ödeyeceğini taahhüt ettiği para veya mal (mehir) kadının hakkıdır. Evlilik öncesinde bunun açıkça konuşulması ve bir mağduriyete yol açamaması için her iki tarafın da konuya iyi niyetle yaklaşması gerekir. Kur'an-ı Kerim'de Allâh Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً

**Kadınlara mehirlerini gönül rızası ile (cömertçe) verin.** (Nisa, 4/4)

Kişinin bakmakla yükümlü olduğu kimselerin yiyecek, giyecek ve konut giderlerini karşılamak anlamına gelen nafakanın normal ölçüler içinde kocaya ait olduğunun bilinmesi gerekir. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur:

وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ

Annelerin beslenmesi ve giyimi, uygun bir şekilde çocuk babasına aittir. (Bakara, 2/ 233)

Kocanın, eşini Allah'ın bir emaneti olarak görmesi, haklarına tecavüz etmemesi, onu ve doğacak çocuklarını cehennem yakıtı olmaktan koruması gerektiğini bilmesi ve bu konudaki tedbir ve hazırlığını önceden yapması gerekir. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

**Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.** (Tahrim, 66/6)

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا

Kadının, meşru çerçevede kocasına karşı yerine getirmek zorunda olduğu ilk yükümlülüklerden birisinin de itaat olduğunun önceden bilinmesi gerekir.

**“Erkeklerin kadınlar üzerindeki hakları gibi kadınların da erkekler üzerinde belli hakları vardır. Ancak erkekler, kadınlara göre bir derece üstünlüğe sahiptir ler. Allah azizdir, hakimdir.”** (Bakara 2/228)

Bu ayetteki üstünlükten kasıt aile reisliğidir. Ailenin nafakasını temin edip, aileyi himaye eden koca elbette ki itaate daha fazla layıktır.

Kadın, kocasına itaat etmek, meşru isteklerine karşılık vermek zorundadır. Ayrıca rızası olmadan, evin dışına çıkmak, malını saçıp savurmak, ev işlerini ihmal etmek gibi evlilik hayatını karşılıklı nefrete ve sonuçta da ayrılığa doğru götüren olumsuzluklardan kaçınmalıdır.

Kadın kocası ile iyi geçinmelidir. İlişkilerinde nezaketi ve yumuşaklığı göz önünde bulundurmalıdır. Ruhsal ve bedensel rahatı için elinden geleni yaparak kocasını memnun etmelidir.

Kocaya karşı nazik olmanın, onu incitmemenin en başta gelen gereği, kadının elinden geldiğince kocasını ağır yüklerin altına sokmaması, aile bütçesini zorlayan pahalı eşyaları aldirmaya kalkışmaktan kaçınmasıdır. Çünkü bu tür ısrarcı tutumlar kocanın canını sıkarak, bu da neticede karı-koca ilişkisinin bozulmasına, nefrete yol açar.

**Kocasına sevgi ile bağlanmak ve kadınlık görevini yerine getirmesi, onun onurunu korumak, ailenin iffetini ve şerefini korumak, kocasının evini ve malını muhafaza etmek ve israftan sakınmak** kadının en önemli görevlerindendir. Evlilik öncesinde bütün bu sorumlulukların iyi bilinmesi, günümüzde aile fertlerini birlik olmaya değil münferid bireyler olmaya yönlendiren akımların tesirine kapılmamak gerekir. Aksi takdirde sağlıklı bir aile hayatı kurulamayacağı bilinmelidir.

Kadın ve erkeğin evlilik öncesinde aileyi sevgi ve saygı temelleri üzerine kurmakta anlaşmaları gerekmektedir.

Aile reisi olan erkek eşine karşı yumuşak davranacak, kaba hareketlerden sakınacaktır. Peygamberimiz:

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ): أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا، وَخَيْرُهُمْ خَيْرُهُمْ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Hiz. Ebu Hüreyre (r.a) anlatıyor: Rasulullah (a.s) buyurdular ki: **"Mü'minler arasında imanca en kâmil olanı, ahlâkça en güzel olanıdır. En hayırlınız da ailesine hayırlı olandır."** buyurmuştur. (Tirmizî, Radâ 11, (1162); Ebu Dâvud, Sünnet 16, (468)

Her şeyde olduğu gibi, aile hayatında da örnek alacağımız Peygamberimizdir. O, eşleri ile gayet iyi geçinir, onların sıkıntı veren bazı davranışlarına tahammül ederdi.

Bir gün Hiz. Aişe bir şeye darılarak Peygamberimizle yüksek sesle konuşuyordu. Bu sırada Hiz. Ebû Bekir gelmiş, kızını azarlamak istemiş, fakat Peygamberimiz buna engel olmuştu. Bunun üzerine Hiz. Ebû Bekir kalkmış gitmiş, bir süre sonra tekrar geldiğinde karı-kocanın barıştıklarını görmüş ve: **"Az önce kavganıza şahit olduk, şimdi de barıştığınıza şahit olalım."** dedi. Bunun için Peygamberimiz buyuruyor :

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ): لَا يَفْرُقُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً. إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ آخَرَ

Rasulullah (a.s) buyurdular ki: **"Bir mü'min erkek, bir mü'min kadına buğzetmesin. Çünkü onun bir huyunu beğenmezse başka bir huyunu beğenir."** (Müslim, Radâ 61, (1469) Peygamberimiz bu hadisi şerifte kocayı uyarıyor. Eşindeki hoşlanmadığı bir huyu sebebiyle yuvayı sarsacak hatta dağılmasına sebep olacak tavırlardan sakınılmasını söylüyor. Elbette bu, kadın için de geçerlidir. O da, aile kurumunun tehlikeye düşmesine meydan verecek söz ve davranışlardan sakınmalıdır. Hatta Peygamberimiz, kocaları ile uyum içerisinde olan kadınları müjdelemiş ve şöyle buyurmuştur:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّمَ): أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ وَزَوْجُهَا عَنْهَا رَاضٍ دَخَلَتْ الْجَنَّةَ

Rasulullah (a.s) buyurdular ki: **"Hangi kadın, kocası kendisinden razı olarak vefat ederse, cennete girer."** (Tirmizî, Radâ 10, (1161)

Aile kurulurken ham kadının hem de erkeğin doğacak çocuklar hakkında üzerlerine düşen sorumlulukların, onları İslâmî değerlere uygun şekilde yetiştirmekle mükellef olduğunun farkında olması gerekir.

Anne ve babaya Allah'ın birer hediyesi olan çocuklar aile bahçesinin gülleridir. Onları sevgi ile yetiştirip topluma yararlı bir kimse olarak hazırlamak, anne-babanın başta gelen görevleri arasındadır. Çocuk küçük yaştan itibaren iyi terbiye edilirse hem ailesi ne hem de milletine yararlı ve hayırlı bir insan olur. İyi terbiye edilmediği ve eğitilmediği takdirde ne kendisine ne de başkasına yararı dokunmayacağı gibi, aile için de toplum için de zararlı hale gelir. Bunun için dinimiz, geleceğin teminatı olan çocuklarla ilgili olarak aileye büyük sorumluluklar yüklemiştir. Kur'an'da şöyle buyuruluyor:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

**Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.** (Tahrim, 66/6)

Cenab-ı Hak bu ayeti kerimede müminlere önemli bir görev veriyor. Hem kendile rinin ve hem de aile fertlerinin cehenneme gitmelerine sebep olacak davranışlardan uzak durmalarını emrediyor. Çünkü mümin kendinden sorumlu olduğu gibi ailesinden de sorumludur. Nitekim Peygamberimiz kişilerin sorumluluklarını hatırlatırken şöyle bu yurmuştur:

عن ابن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّمَ): كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، فَالْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا رَاعِيَةٌ، وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا، وَالْخَادِمُ فِي مَالِ سَيِّدِهِ رَاعٍ، وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ.

İbnu Ömer (r.anhümâ) anlatıyor: Rasulullah (a.s) buyurdular ki: **"Hepiniz çobansınız ve hepiniz sürünüzden mes'ulsünüz. İmam çobandır ve sürüsünden mes'uldür. Erkek ailesinin çobanıdır ve sürüsünden mes'uldür. Kadın, kocasının evinde çobandır, o da sürüsünden mes'uldür. Hizmetçi, efendisinin malından sorumludur ve sürüsünden mes'ül dür."** (Buhârî, Ahkâm 1, Cum'a 11, İstikrâz 20, Itk 17, 19, Müslim, İmâret 20)

Çocukların inançlı, sağlıklı, manevî değerlerine bağlı, vatan ve millet sevgisi ile dopdolu olarak yetiştirilmesinde birinci derecede ailenin sonra da toplumun rehberliği önemlidir.

Hülasa, anne-babaya çocuklarını eğitmek, güzel terbiye etmek ve yetiştirmek için büyük fedakarlık düşmektedir. Bu aynı zamanda onların dini görevlerindendir.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُؤَدَّبُ الرَّجُلُ وَلَدَهُ خَيْرٌ مِنْ أَنْ يَتَصَدَّقَ بِصَاعٍ

Peygamberimiz şöyle buyuruyor: **“Hiçbir baba çocuğuna güzel terbiyeden daha üs tün bir bağışta bulunmuş olamaz.”** (Tirmizi, Birr, 33/1874)

Yüce Rabbimiz bir ayette şöyle buyurmaktadır. **“...Onlar (kadınlarınız) sizin için birer elbise, siz de onlar (erkekleriniz) için birer elbisesiniz...”** (Bakara, 2/187) Bu ayette çok veciz bir ifade kullanılmakta ve bizlere çok önemli bir teşbih yapılmaktadır. Nasıl ki,elbise ve örtü insanı soğuktan ve sıcaktan korursa, kusurlarını örterse, aile yuvasında bulunan eşler de birbirlerini kusurlarını örten ve birbirlerini gözetten bir yaşam sergilemelidir.

Hayatımızın en önemli zaman dilimi olan, gelecek nesillerin yetiştiği ortam olan aile dünya cennetini bizlere yaşatacak ortamların başında gelmektedir. Bu birlikteliği sevgi ve saygı çerçevesinde, anlayışla, hak ve hukuka riayet ederek devam ettirirsek, her günümüz bir öncesinden daha güzel olacaktır. Hüzünler, sıkıntılar, dertler, hayatın zorlukları sağlam bir aile birlikteliğimizde en aza inecek, sevinçlerimiz, neşelerimiz, mutluluklarımız ve huzurumuz aynı zamanda en ulvi noktalara çıkacaktır.

Yüce Rabbim birbirini seven, birbirine anlayışla yaklaşan aile hayatı kurmayı nasip etsin. Allâh Teala aile hayatı kurmuş olanlara da ayrılık göstermesin. Hayırlı, toplumumuza, devletimize faydalı evlatlar yetiştirmeyi bizlere nasip etsin.